

2020

TI PUNKTER FOR GRØNN VEKST

FORUM FOR GRØNN VEKST

NYTT PARTILAG

Forum for grønn vekst i Oslo Arbeiderparti har som formål å være en pådriver for et effektivt grønt skifte

BREDT SAMARBEID

Forum for grønn vekst vil igangsette et arbeid – og søke tett dialog med andre miljøer i Arbeiderpartiet som jobber med saken – for å identifisere en reformagenda for justert kurs for Norges generelle utenrikspolitikk, internasjonal nærings- og handelspolitikk, utviklingspolitikk samt vår rolle som finansstormakt.

VI ER I GANG

Forum for grønn vekst har levert innspill til Arbeiderpartiet før Stortingets behandling av krisepakken for oljeindustrien.

HVA VENTER VI PÅ?

Kloden står foran enorme utfordringer. Det er overveldende vitenskapelig enighet om at verdensøkonomien må snus i løpet av ti år, at klimagassutslippene må halveres og tapet av natur må stanses. Konsekvensene av å ikke stanse utviklingen vil være katastrofale for mennesker, økonomi og miljø verden over, spesielt for de svakest stilte.

Samtidig er verden nå hardt rammet av Koronakrisen. I Norge så vel som i andre land medfører det at økonomien rammes hardt og at vi nå er i en situasjon hvor vi kan få flere hundre tusen ledige i Norge i løpet av 2020. I denne situasjonen må vi handle klokt for å komme ut av krisen på en effektiv måte, samtidig som vi når ambisiøse klimamål. Det krever godt lederskap og ekstraordinære tiltak.

Arbeiderpartiet må ta ledelsen. Vi har erfaring og evne til å veie motsetninger i tett samarbeid med arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner, og er unikt skikket til å utforme og gjennomføre en politikk som får oss ut av korona-krisen og setter norsk økonomi- og samfunnsutvikling resolutt på sporet mot et rettferdig grønt skifte.

En politikk der vi gjennom det neste tiåret kombinerer store utslippskutt og beskyttelse av natur, med verdiskaping og nye jobber i næringer i vekst. Et tiår der vi gradvis omstiller oss fra oljeavhengigheten til ny og grønn næringsvirksomhet, samtidig som kompetanse fra oljebransjen utgjør mye av grunnlaget for denne endringen. Et tiår der vi styrker velferden og gir ny energi til arbeidslinja. Et tiår der vi kjemper for et varmere samfunn og grønn vekst og bevaring av natur. Økende ulikhet og konsentrasjon av rikdom må snus og det må være de dominerende temaene i norsk innenriks- og utenrikspolitikk.

Vi gir her ti punkter for et effektivt grønt skifte. Våre forslag må detaljeres og diskuteres ytterligere. Vi tar gjerne imot innspill og forslag til veien videre!

- Styret i Grønt Forum

10 PUNKTER FOR GRØNN VEKST I NORGE

1. LEDELSE FRA TOPPEN

- Statsministeren må eie og lede den grønne omstillingen og sørge for at den blir hele regjeringens prosjekt, ikke bare klima- og miljøministerens.
- Statsministeren og utenriksministeren har klimakampen, naturbevaring og rettferdig økonomisk omstilling på sine "topp tre" lister over saker de tar opp og engasjerer seg i, det samme gjelder resten av regjeringen på sine respektive saksfelt.
- Departementene gir tydelig mandat til forvaltere av offentlige midler om å være pådrivere for rask, grøn omstilling.

2. NASJONAL HANDLINGSPLAN, KLIMABUDSJETT OG REGNSKAP

- Utarbeide konkret handlingsplan som sikrer at vi når de nasjonale klimamålene og som også dekker indirekte utslipp fra norsk industri og forbruk. Innføre bindende, sektorvise klimamål i samråd med nærings- og organisasjonsliv som tar hensyn til allerede definerte veikart.
- Etablere klimabudsjett mot 2030 som oppdateres årlig i sammenheng med statsbudsjettet.

3. EN HØY OG FORUTSIGBART ØKENDE PRIS PÅ KLIMAGASSUTSLIPP

- Innføre en klimalov som gjelder alle sektorer. CO₂-avgiften økes raskt og forutsigbart frem mot 2050. Vurdere ulike refordelingsmekanismer for deler av CO₂-avgiften, slik at folk med normal og lavere inntekter kommer ut i pluss.

STYRET

Styret i Forum for grønn vekst:

Anne Nyeggen (leder)

Per Fredrik Ilsaas Pharo

Hanne Thornam

Jon Evang

Adrian Mekki

Jørgen Amos Kruse

Anita Støstad

Jens Smith Wergeland

Kristin Sandaker

ET STØRRE UTSPILL

En mer utførlig versjon av forslagene er sendt til Oslo Arbeiderparti for behandling på årsmøtet 2020.

4. FINANSIERING AV NYE TEKNOLOGISKE LØSNINGER

- Få fart og volum på utslippsfri transport:
 - Etablere et CO2-fond for tungtransport, og regulere for utslippsfritt nybilsalg i 2025.
 - Investere sammen med privat sektor i FOU for utvikling av utslippsfri luftfart.
 - Bruke offentlige innkjøp og andre virkemidler for å få frem utslippsfrie fartøy i alle kategorier, med både batteriløsninger og hydrogen
- Få på plass finansiering, virkemidler og rammebetingelser for næringer med sterkt konkurransefortrinn:
 - Legge til rette for storskala hydrogenproduksjon i Norge fra både fornybar energi og naturgass med CCS. Norge må bli et foregangsland for bruk av hydrogen i industrien, maritim sektor og tungtransport.
 - Sette i gang bygging av 3-4 havvindparker à 500 MW på norsk sokkel og legge frem en strategi for mer bunnfast og flytende havvind mot 2030.
 - Få frem nullutslippsløsninger i alle Norges største industrigrener.

5. GRØNN OMSTILLING GJENNOM STATLIG EIERSKAP OG INNKJØPSMAKT

- Bruke statlig eierskap aktivt for å sikre effektiv grønn omstilling i selskapene.
- Offentlige innkjøp skal sikre bærekraftige produkter, der klima og naturpåvirkning skal stå sentralt. Hensynet skal vektes med 30 % i offentlige anbud, som innført i EU.
- Stille krav om bruk av materialer og varer med lave eller ingen utslipp for å stimulere etterspørselen og slik at vi maksimerer klimanytten av investeringene i karbonfangst, -lagring og -transport.
- Etablere en omstillingskommisjon der trepartssamarbeidet deltar, og som foreslår tiltak for en rettferdig og trygg omstilling fra olje og gass til lavutslippssamfunnet.

VI MENER OGSÅ:

"Viktige grep for et grønt skifte er en aktiv næringspolitikk, en tydelig distriktsprofil, ved siden av å oppmuntre til endring hos den enkelte"

FORURENSER BETALER

Forurensere betaler har vært et grunnleggende prinsipp i norsk klimapolitikk i tre tiår. Problemet har vært at prisen har vært og fortsatt er for lav og for uforutsigbar.

ALLE SKAL MED

Tydligere samarbeid med resten av virkemiddelapparatet som Innovasjon Norge og Enova vil være viktige for å støtte nye og etablerte selskaper med grønn eksportvekst.

6. REDUSERE STATENS RISIKO I PETROLEUMSVIRKSOMHETEN

- Skatteregimet til petroleumsnæringen gjøres nøytralt, slik at det er næringen selv - ikke staten - som bærer investeringsrisikoen.
- Mandatet og strukturen til eksportkreditt må endres slik at betydelig mer kapital går til nye, grønne selskaper innen fornybar energi, klimateknologier, maritim og sjømat.

7. STATENS PENSJONSFOND UTLAND MÅ INVESTERE FREMTIDSRETTET (SPU)

- SPU er en av verdens største investorer. Gjennom å øke andelen av fondet som kan investere i fornybar energi og satse på klimateknologier, bidrar vi til å løse klimautfordringene samtidig som vi investerer fellesskapets penger i virksomheter med lav klimarisiko. Vi skal ha samme krav til avkastning, men jobbe for mer åpenhet og utarbeide et kriteriesett for bærekraft for selskaper det investeres i.
- Norges Banks opprinnelige anbefaling om uttrekk fra selskaper som utvinner olje og følges opp.
- NBIM bes utrede hva det vil innebære å etablere en 1,5 til 2,0-graders-kompatibel investeringsportefølje for SPU innen 2030.

VI MENER OGSÅ:

"Det bør innføres et midlertidig moratorium på nye letelisenser"

SNEVERT SYN

De fleste forsøk på å bruke offentlige innkjøp for å drive frem en ønsket utviklingsretning har strandet på motstand mot å la noe annet enn pris og kvalitet avgjøre offentlige innkjøp.

SIKRE MANGFOLD

Arealendringer er den største trusselen mot naturmangfoldet, både i Norge og på verdensbasis. Både klimapanelet og naturpanelet fastslår at verden må ha mer, ikke mindre, natur dersom vi skal lykkes i å nå bærekraftmålene.

8. OMSTILLING TIL SIRKULÆRØKONOMI

- Slutte oss til EUs plan for sirkulærøkonomi.
- Staten, fylkene og kommunene må ha en felles strategi for sirkulærøkonomiske anskaffelser, gjennom virkemidler som skatter, avgifter og lovgiving.
- Stille strenge bransjespesifikke krav om gjenbruk og resirkulering av varer, produkter og emballasje.

9. GJØRE DET LETT FOR FOLK Å BIDRA TIL KLIMADUGNADEN

- Øke kravene til selskapsrapportering og merking av produkter/tjenester
- Innføre et generelt krav til livsløpsanalyser, lavest mulig karbonavtrykk og dokumentasjon av miljøpåvirkning, for eksempel i byggebransjen og i varehandelen
- Sørge for bedre og rimeligere togtilbud, også nattog, mellom de store byene og mot Europa.
- Innføre lov om utslippsfri transport innen 2035.

10. EN KLIMA- OG NATURVENNLIG LAND- OG HAVBRUKSSATSING

- Etablere et partssammensatt utvalg for å omstille til bærekraftig land- og havbruk. Mandatet skal slå fast at de totale statlige insentivene til sysselsetting og verdiskaping i distriktsorge skal økes, ikke svekkes.
- Fremme grønn næringsvekst gjennom distriktsstøtte.
- Etablere regel om at områder som bygges ned skal erstattes, evt restaureres.
- Bidra til forskning og oppskalering av biokarbonlagring gjennom fangsvekster og biokull i landbruket.
- Sørge for at biodrivstoff som brukes i Norge ikke konkurrerer med jordbruk og natur om areal, verken i Norge eller i utlandet.

VÅR GRØNNE MULIGHET

"Vi går nå inn i et avgjørende tiår for å redde klimaet. Vi har fått koronaviruset å slepe på, på veien. Men la oss bruke den krisen som et sterkt momentum for å komme oss raskt ut av startgropa og ta ledelsen der vi har naturlige fortrinn"

*- Anne Nyeggen,
Dagsavisen 29.
april 2020*

BLE MED I KAMPEN

arbeiderpartiet.no

